

Öknen, längtans land

Av Pierre-Marie av Korset, karmelit

Det finns inte längre någonting kvar i mig. Om jag åtminstone i min öken längtade efter Gud!

Den är en njutning, törsten, när källan ger vatten. För ögonblicket vet man inte vilket som ger större glädje, att dricka ur källan eller att på nytt få känna begär efter den.

Men hur bitter är den inte, törsten, när källan inte längre flödar och man blir kvar med en ohygglig vätskebrist. Blir väntetiden långvarig vet man inte vad man lider mest av, avsaknaden av vatten eller kvalen som detta orsakar.

Ändå är det i båda fallen alltid fråga om törst.

Och likadant förhåller det sig med varje längtan. Frånvaron gräver ut den och ägandet fyller den. Ångest eller fullhet. Men det är alltid fråga om längtan.

Den helige Johannes av Korset får hjälpa mig att ge er svar.

Gud! Han är den bottenlösa källan som vi måttlöst törstar efter. I himlen går änglarnas "längtan ständigt i uppfyllelse eftersom de får äga Gud. Därför fröjdar de sig, ja, deras själ mättas alltid genom själva deras begär, men utan övermättnad. Eftersom det inte finns någon övermättnad, längtar de ständigt..." (*Levande kärleksläga*, 3,23).

Det är detta som väntar oss i himlen. Men redan här nere, mitt bland livets värsta besvärligheter och banalaste vardagssysslor, vet vi att Gud kan föra oss till en kärlekens förening med honom, till den sanna andliga förmälningen i vilken vår vilja helt kommer att gå upp i hans, så att det som tillhör den ene tillhör den andre, och det är detta som heligheten innebär. Denna sublimes förening, som är liksom dopets fullbordning, har redan "en smak av det eviga livet" (*Levande kärleksläga*, 2).

Själva mötet är det enda som ännu fattas för att saligheten skall vara en verklighet. En tunn slöja, den jordiska existensen, fördröjer det. Den heligaste och renaste människan i världen kommer alltid, också i sin avgrund av frid och glädje, att känna denna "hoppets ljuva suck" efter skådandet ansikte mot ansikte. Denna långvariga längtan. "Riv sönder denna väv", suckar hon. "Låt mig genast få älska dig med den fullhet och fullkomlighet min själ längtar efter, och det utan gräns och utan slut..." (*Levande kärleksläga*, 1,29, 36)

Jag dör av att inte dö...

Men innan man når fram till dessa höjder genomkorsar längtans vägar många öknar. Den som endast vill dricka ur själva Källan har inte upphört att törsta..."Också vi ropar i vår väntan på att Gud skall göra oss till söner och befria vår kropp", säger Paulus (Rom 8,23). Och Johannes av Korset kommenterar:

"Så låter den jämmer som ständigt stiger upp ur själen på grund av den Älskades frånvaro. Hon ger uttryck åt den framför allt när hon först har fått smaka några av hans upplysningar fyllda av sötma och ljuvlighet, men sedan blir lämnad i torka och ensamhet " (*Andlig sång*, A, 1,6)

Detta låter oss förstå att Gud förvisso har sitt eget sätt att förfara med den själ som längtar efter honom. Än ger han sig själv och än lämnar han själen övergiven.

Förändras Gud?

Vi begränsar oss till att tala om den levande kristna människan som normalt, för så vitt man kan bedöma saken, befinner sig i nådens tillstånd och uppriktigt söker Herren, också om hon, som i ert fall, inte finner smak i detta sökande. En sak är säker, nämligen att i en sådan människa kan motsatsparet närvaro — frånvaro endast tänkas utifrån hennes sida. Gud däremot är alltid närvarande.

"Den förnimbara känslan av hans närvaro är inte något säkrare tecken på att han är där, än torka och förlust av alla dessa nådegåvor är något bevis för hans frånvaro" (*Andlig sång*, A, strof 1,2).

Det förnimbara upplyser oss mycket dåligt om gudomliga ting. Det är inte dess uppgift, som det nästan alltid bemäktigar sig på vår bekostnad. Tyvärr betyder känslointrycken mycket för oss, och vi tror oss förlorade så snart de inte längre ger oss något. Framför allt i bönen får vår böjelse oss att mycket mer söka en känslomässig verifikation i hjärtat än Abrahams rena och förbehållslösa tro.

Det förefaller oss alltid som om en storsint ansats framsprungen i ett ögonblick av kännbar andlig värme bättre når fram till Gud än det ynkliga vädjandet som med möda trängt fram ur den inre kölden. Vi tror att vi längtar starkare efter Gud när vi känner denna längtan än när en tröstlös bön väcker ängslan i oss att vi inte längre längtar efter honom.

Och ändå är det just tack vare denna prövning som Gud i oss utför den oundgängliga förvandling ur vilken vår sanna längtan kan strömma fram. Till att börja med är nämligen vår längtan långtifrån ren. Där blandar sig också in mycket av låghet och själviskhet. Vi längtar efter Gud som efter en klunk vatten för vår törst. Vad är väl det när det är fråga om Gud!

"Det finns många som önskar gå framåt och ständigt och jämt ber Gud om att föra dem fram ... Men när Gud sedan vill börja leda dem genom de första prövningarna och späkningarna ... vill de inte alls gå igenom dessa utan drar sig undan. De flyr från livets smala väg och söker sig till den breda väg som leder till deras egen vederkvickelse, med det är ju denna väg som leder till undergång" (*Levande kärleksläga*, 2, 27).

Om Gud sänker sig ner till oss kan det inte vara för något annat syfte än att lyfta oss upp, gudomliggöra oss. Han vill se i oss "denna skönare och djupare längtan" som är "själva förberedelsen för föreningen med Gud" (*Levande kärleksläga*, 3, 27).

Mitt i er öken gör sig alltså Gud till fostrare av er längtan. Han berövar er era alltför naturliga önsknings för att uppväcka en stor och övernaturlig längtan hos er.

Johannes av Korset tvekar inte att kalla torkan själv för Kärlekens uppflammande, i förstone en märklig paradox!. Detta Guds handlande, denna kärlekseld upplevs ju inte så till en början. Man märker bara dess härjningar. Det verkar som om allt är förlorat ... just när allt egentligen börjar.

"Det är i djupet av denna torra natt som själen växer i kärlek till Gud och i brinnande önskan att förhärliga honom. Ty allteftersom de uttorkas, dessa sinnlighetens bröst vid vilka själen klängde sig fast och tillfredsställde sin aptit, så återstår henne i denna torka och utblottning till slut bara en enda stor önskan att tjäna Gud" (*Själens dunkla natt*, I, 13, 13).

En brinnande önskan att förhärliga Gud! Där har ni den önskan ni bör längta efter ... "Herre, uppväck i oss en längtan efter vad du vill ge!"

Tappa alltså inte modet. För att återge ännu ett yttrande av Johannes av Korset: "Förneka dina önsknings så skall du finna vad ditt hjärta önskar sig" (*Ord av ljus och kärlek*, 15).

Vi måste i grunden förstå att en renare längtan bara kan födas ur ruinerna av en mindre ren längtan. Just det är lagen för allt andligt liv som Jean Mouroux så väl fångat i ord:

"Varje död är här vägen till en uppståndelse. Sinnena måste dö med avseende på köttlig smak men bara för att födas till andlig smak; dö med avseende på denna men bara för att födas till smaken för Gud; dö med avseende på denna men bara för att väckas till liv då anden släppts fri, förvandlad som den blivit av kärleken" (*Experience chrétienne*).

Säg med andra ord inte att ni inte längtar efter Gud. Säg snarare att ni inte längre känner denna längtan på samma sätt som förr. Må denna avsaknad av längtan vara er saliga plåga! Just den visar att elden renar er. O, det är ingen sinekur att längta efter Gud! Och "kärleken är ju inte något som mildrar lidandet, ty ju större kärleken är, desto otåligare är den efter att få äga Gud, på vilken den hoppas med intensiv åtrå, varje ögonblick" (*Levande kärlekslära*, 3, 22).

Ni är som den resande i öknen vilken trängtar efter den osynliga källan. Man kan dö av längtan lika väl som man kan dö av törst. Och det är förvisso inget nöje. Men samtidigt badar själens djup mitt under själva lidandet i en utsäglig frid, som man inte skulle vilja byta ut mot all världens rikedom som inte är Gud. Många källor erbjuds er, men ni tackar nej. Ni föredrar att bli uttorkad under sökandet av den källa som ändå inte ger av sitt vatten! Ser ni då inte att ni förtärs av längtan efter Gud?